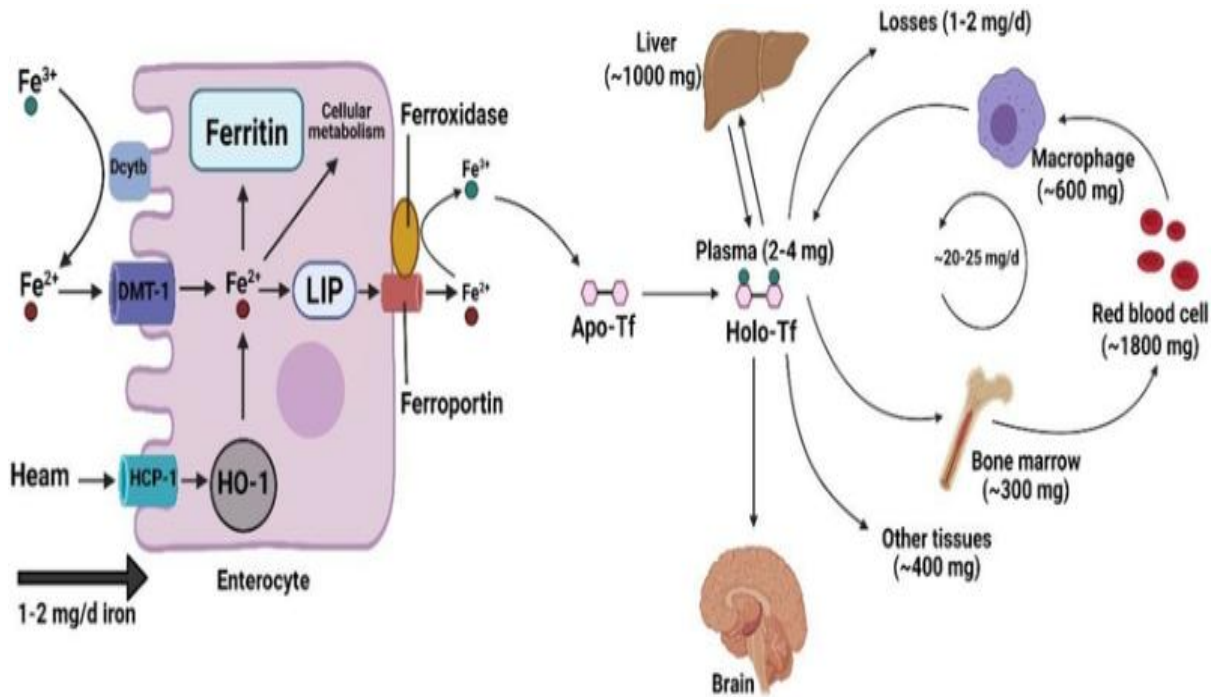

BỆNH Ứ SẮT DI TRUYỀN (HEMOCHROMATOSIS) – “SẮT THỦ THÀM LẶNG” CÓ THỂ PHÒNG NGỪA

Hemochromatosis là một bệnh lý khiến cơ thể **hấp thu và tích tụ quá nhiều sắt** theo thời gian. Sắt dư thừa sẽ lắng đọng ở các cơ quan như gan, tim, tụy... và gây tổn thương nghiêm trọng nếu không được phát hiện sớm.

Vì sao bệnh nguy hiểm?

Khác với thiếu sắt – vốn dễ nhận biết, **ứ sắt thường diễn tiến âm thầm** trong nhiều năm. Khi có triệu chứng rõ ràng, cơ thể có thể đã bị tổn thương:

- Gan: xơ gan, nguy cơ ung thư gan
- Tụy: gây đái tháo đường
- Tim: suy tim, rối loạn nhịp
- Nội tiết: giảm sinh dục

Hemochromatosis: Genes Involved in Iron Overload

Causes of Hemochromatosis

- Genetic Mutations
- Excessive blood transfusions

HFE Mutations

HFE Gene
Chromosome 6

Higher risk ↑

C282Y/C282Y
C282Y/H63D
C282Y/-
H63D/H63D
H63D/S65C
H63D/-

Lower Risk ↓

HFE Gene

Controls iron absorption in the intestines
Mutations lead to excessive iron absorption

Building Up Iron

Iron is essential for oxygen transport and needed at the right level.
Excess iron gets stored in organs and can cause **inflammation and cell death.**

Health Effects

Liver damage

Joint pain

Fatigue and depression

Cardiac failure

Diabetes

Stomach pain

Irregular heartbeat

Hypothyroidism

Bronzed skin

Genetic Lifehacks
Learn. Experiment. Optimize.

Dấu hiệu nhận biết sớm

Ở giai đoạn đầu, bệnh thường không có biểu hiện rõ. Một số dấu hiệu có thể gặp:

- Mệt mỏi kéo dài
- Đau khớp
- Da sạm màu bất thường
- Đau vùng gan (hạ sườn phải)

Nếu các triệu chứng này kéo dài, nên đi kiểm tra sức khỏe.

Nguyên nhân từ đâu?

- Phổ biến nhất là **di truyền** (liên quan gen HFE)
- Ngoài ra có thể do:
  - Truyền máu nhiều lần
  - Bệnh gan mạn tính
  - Lạm dụng thuốc hoặc thực phẩm bổ sung sắt

Phát hiện bệnh như thế nào?

Theo khuyến cáo của các hiệp hội gan mật:

- Xét nghiệm máu:
  - Độ bão hòa transferrin (TS) $\geq 45\%$
  - Ferritin tăng
- Nếu nghi ngờ $\rightarrow$ làm xét nghiệm gen

Nên kiểm tra nếu:

- Có người thân mắc bệnh
- Xét nghiệm sắt bất thường
- Gan nhiễm mỡ hoặc men gan tăng không rõ nguyên nhân

Điều trị đơn giản nhưng hiệu quả

Tin tốt là bệnh này **điều trị được nếu phát hiện sớm**.

Phương pháp chính:

- **Trích máu định kỳ (giống hiến máu)** để giảm lượng sắt

Mục tiêu điều trị:

- Đưa lượng sắt về mức an toàn và duy trì lâu dài

Ngoài ra:

- Hạn chế bổ sung sắt không cần thiết
- Tránh rượu bia để bảo vệ gan

Làm sao để phòng ngừa?

- Khám sức khỏe định kỳ
- Không tự ý dùng thuốc bổ sung sắt
- Tầm soát nếu có yếu tố gia đình

Thông điệp quan trọng

- Hemochromatosis là **bệnh nguy hiểm nhưng có thể kiểm soát tốt**
- Phát hiện càng sớm $\rightarrow$ tiên lượng càng tốt
- Một xét nghiệm máu đơn giản có thể giúp **ngăn ngừa biến chứng nặng nề**

Bs Trần Thị Xuân Hương, Khoa Nội Tiêu hoá Huyết học